

ମିଶ୍ର ମୋର ଦେହ ଏ ଦେଶ ମାଟିରେ,
ଦେଶବାସୀ ତାଲି ଯାଆନ୍ତୁ ପିଠିରେ ।
ଦେଶର-ସୁରାଜ୍ୟ ପଥେ ଯେତେ ଗାଡ଼ି
ପୂରୁ ତହିଁ ପଡ଼ି ମୋର ମାଂସ ହାଡ଼ି ।

ଗୀତାଞ୍ଜନ

ସର୍ବଭୂତସ୍ଥିତ ଯୋ ମାଂ ଭଜତ୍ୟେକକୃପାସ୍ଥିତଃ ।

ସର୍ବଥା ବଭାମାନୋଃପି ସ ଯୋଗୀ ମୟି ବର୍ତ୍ତତେ ॥

ଅର୍ଥ: ଯେଉଁ ପୁରୁଷ ଏକାଭାବରେ ସ୍ଥିତ ହୋଇ ସମସ୍ତ ପ୍ରାଣୀଙ୍କ ଠାରେ
ଆତ୍ମରୂପରେ ସ୍ଥିତ ମୋତେ (ସଚ୍ଚିଦାନନ୍ଦନ ବାସୁଦେବଙ୍କୁ) ଭଜନ୍ତି,
ସେହି ଯୋଗୀ ସକଳପ୍ରକାରେ କ୍ରିୟାକଳାପ କରୁଥିଲେ ମଧ୍ୟ ମୋ ସହିତ ହିଁ
ସକଳ କ୍ରିୟା କରୁଥାନ୍ତି । ॥

ତାପମାତ୍ରା ବୃଦ୍ଧିର ଚେତାବନୀ

ଚଳିତ ବର୍ଷ ଦେଶରେ ଗ୍ରୀଷ୍ମ ପ୍ରବାହ ଅସମ୍ଭବ ହେବ ବୋଲି ଭାରତୀୟ ପାଣିପାଗ ବିଭାଗ ସହ ବହୁ ଘଟଣାକ୍ରମ ପାଣିପାଗ ସଂସ୍ଥା ପୂର୍ବାନୁମାନ କରିଛନ୍ତି । ମାର୍ଚ୍ଚ ମାସର ପ୍ରଥମ ସପ୍ତାହରେ ଦୈନିକ ଉଚ୍ଚ ତାପମାତ୍ରା ଏହାର ଏକ ଚେତାବନୀର ସଂକେତ ବୋଲି କହିଲେ ଅନୁମାନ ହୋଇନାପାରେ । କେବଳ ଏତିକି ନୁହେଁ, ଆଗକୁ ପରିସ୍ଥିତି କଣ ହେବ, ତାହାର ଏହା ଏକ ପ୍ରାକ୍ ସୂଚନା । ପାଣିପାଗ ବିଭାଗର ସୂଚନା ଅନୁଯାୟୀ ମାର୍ଚ୍ଚ ଦ୍ୱିତୀୟା ସପ୍ତାହ ବେଳକୁ ଦେଶର ବିଭିନ୍ନ ଭାଗରେ ବିଶେଷ କରି ଉତ୍ତରଭାରତର ଅଂଚଳରେ ଦିନର ତାପମାତ୍ରା ୩୬ ଡିଗ୍ରୀ ସେଲସିୟସ୍ ଅତିକ୍ରମ କରିବ । ଯାହାର ଏହି ସମୟରେ ସ୍ୱାଭାବିକ ତାପମାତ୍ରା ୩୦ ଡିଗ୍ରୀ ଅଧିକ । ଅଂଚଳିକ ପାଣିପାଗ କେନ୍ଦ୍ରର ସୂଚନା ଅନୁଯାୟୀ ଆମ ରାଜ୍ୟର ଝାରସୁଗୁଡ଼ା ଅଂଚଳରେ ତାପମାତ୍ରା ୩୯ ଡିଗ୍ରୀରେ ପହଞ୍ଚି ସାରିବ । ସୂଚନାଯୋଗ୍ୟ ଯେ, ଗତବର୍ଷ ଝାରସୁଗୁଡ଼ାର ତାପମାତ୍ରା ଦେଶରେ ରେକର୍ଡ଼ ସୃଷ୍ଟି ଥିଲା । ଗ୍ରୀଷ୍ମ ଅବସ୍ଥାରେ ଝାରସୁଗୁଡ଼ାର ଦୈନିକ ତାପମାତ୍ରା ହାରାହାରୀ ୪୨ ଡିଗ୍ରୀ ଉପରେ ରହିଥିଲା । ଏକ ସର୍ତ୍ତାବଳିରେ କୁହାଯାଇଛି ଯେ, ୧୯୮୦ ପରଠାରୁ ଦେଶରେ ହିଟ୍‌ହେଲ୍ ସଂଖ୍ୟା ଦୁଇଗୁଣି କିମ୍ବା ତା'ରୁ ଅଧିକ ହୋଇଛି । ସେହିପରି ଦେଶରେ ଅସମ୍ଭବ ହିଟ୍‌ହେଲ୍ ପ୍ରଭାବରେ ଅଂଶୁତା କମି ଯିବାର ସୂଚନା ମଧ୍ୟ ବୃଦ୍ଧି ପାଇବାରେ ଲାଗିଛି । ବିଶ୍ୱ ତାପମାତ୍ରା ବୃଦ୍ଧି, କୋଲମା, ଡିଜେଲ, ପେଟ୍ରୋଲ ଆଦି ଲକ୍ଷ୍ୟର ବ୍ୟବହାର ଦିନକୁ ଦିନ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଥିବାବେଳେ ଦୂର ସହରାକରଣ, ଆଖୁଚୁକା ଗଛକଟା, ଜଙ୍ଗଲପୋଡ଼ି, ବ୍ୟାପକ ଜଙ୍ଗଲ ଧ୍ୱଂସ ସାଙ୍ଗକୁ ସବୁଜ ବନୟନ ପରିସର ପ୍ରତିବର୍ଷ ସଂକ୍ରମିତ ହେବା, ବାୟୁମଣ୍ଡଳରେ ଅଙ୍ଗାରକାମୁ ଗୋସଲ ତାପ ବୃଦ୍ଧି ଅସମ୍ଭବ ଗ୍ରୀଷ୍ମ ପ୍ରବାହର କାରଣ ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ଉଲ୍ଲେଖଯୋଗ୍ୟ ଯେ, ଚଳିତବର୍ଷ ଦୀର୍ଘ ଅବସ୍ଥା ଧରି ଦେଶରେ ଶୀତଳ ଋତୁ ପରେ ଗ୍ରୀଷ୍ମ ଏବେ ହଠାତ୍ ତାପମାତ୍ରା ବୃଦ୍ଧି ଜଳବାୟୁ ଜଂଗଲରେ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପରିବର୍ତ୍ତନ ସଂକେତ ପ୍ରଦାନ କରେ । କହିବା ବାହୁଲ୍ୟ ଯେ, ବସନ୍ତ ଋତୁ ଉତ୍ତର ହୋଇଯିବା ସହ ଆଗୁଆ ଗ୍ରୀଷ୍ମକାଳ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଯାଇଛି । ଯାହାର ଆଂଚଳିକ ବାୟୁମଣ୍ଡଳୀୟ ଏବଂ ଦୀର୍ଘକାଳୀନ ଜଳବାୟୁ ପରିବର୍ତ୍ତନର ସହେଶ ପ୍ରଦାନ କରେ । ଏଭଳି ଜଳବାୟୁ ପରିବର୍ତ୍ତନଶୀଳତାର ପ୍ରଭାବ ଜୀବନ ଓ ଜୀବିକାକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରୁଛି । କେବଳ ଜୀବନ, ଜୀବିକା ନୁହେଁ, ଦେଶର ଅର୍ଥନୀତିକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରିଥିବାବେଳେ କୃଷି କ୍ଷେତ୍ର ପାଇଁ ଉପଦେଶର କାରଣ ଭାବେ ଉଭା ହୋଇଛି । ୨୦୧୧ରେ ମାର୍ଚ୍ଚ-ଏପ୍ରିଲରେ ଅସମ୍ଭବ ଗ୍ରୀଷ୍ମ ପ୍ରବାହ ଯୋଗୁଁ ଗମ୍ଭୀର ଚାଷ କ୍ଷତିଗ୍ରସ୍ତ ହୋଇଥିଲା । ବୋଧହୁଏ କେହି ଏହା ପୋଖରୀ ନଥିବେ । ଜଳବାୟୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ ପ୍ରଭାବରେ ଦେଶରେ ଯେଉଁ ଚାଷ ସହ ପକ ଓ ପନିପରିବା ଚାଷ ମଧ୍ୟ ପ୍ରଭାବିତ ହୋଇଛି । କହିବା ବାହୁଲ୍ୟ ଯେ, ଜଳବାୟୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଏକ ଆକର୍ଷକ ପ୍ରବାହ ନୁହେଁ । ଦେଶରେ ଦିନକୁ ଦିନ ଗ୍ରୀଷ୍ମ ପ୍ରବାହ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଥିବାରୁ ଏହାକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଏଣିକି ଜଳବାୟୁ ଉପଯୋଗୀ ବା ଜଳବାୟୁ ନିର୍ମମାୟ ଚାଷ ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେବାକୁ ହେବ । ଅନ୍ୟଥା ଦେଶ ଗୁରୁତର ଖାଦ୍ୟ ସଂକଟର ସମ୍ମୁଖୀନ ହୋଇପାରେ । ଆସନ୍ତା ୨୦୫୦ ବେଳକୁ ଖାଦ୍ୟ ସଂକଟ ଦେଖାଦେବା ନେଇ ବିଜ୍ଞାନୀମାନେ ଚେତାବନୀ ଦେଇସାରିଲେଣି । ତେବେ କେବଳ ଖାଦ୍ୟ ସଂକଟ ନୁହେଁ, ଉଚ୍ଚତାପୀନ ଜଳ ସଂକଟ ମଧ୍ୟ ଏତାଳ ଦିଆଯାଇନପାରେ । ସାଧାରଣତଃ ଖରାଦିନ ଆସିଲେ ଆମ ଦେଶରେ ଉପକ୍ରମ, ସମତଳ, ଅଂଚଳ ଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ଦୂରୀମ ପାଇଁ ଆମ ଅଂଚଳ ସବୁଠାରେ ଉଚ୍ଚତାପୀନ ଜଳ ସଂକଟର ଧ୍ୱନା ଶୁଣାଯାଏ । କୁଅ ପୋଖରୀ ଶୁଖିଯିବା ସହ ଭୂତଳ ଜଳ ମଧ୍ୟ ହ୍ରାସ ପାଇବାରେ ଲାଗିଛି । ଯାହାର ଏବେ ପରିଚାର କାରଣ । ସେହିପରି ବିଦ୍ୟୁତ୍ ସଂକଟ ମଧ୍ୟ ଦେଖାଯାଏ । ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଓ ପାନୀୟ ଜଳ ସଂକଟର ମୁକାବିଲା ପାଇଁ ଆଗୁଆ ସେକ୍ଟରମାନଙ୍କ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରୁଛନ୍ତି । ଏହା ନିସନ୍ଦେହ ଯେ, ଜଳବାୟୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଏବଂ ତାପମାତ୍ରା ବୃଦ୍ଧି କେବଳ ଗୋଟିଏ ଦେଶର ସମସ୍ୟା ନୁହେଁ, ଏହା ଏକ ବିଶ୍ୱିକ ସମସ୍ୟା । ଏବେ ରାଷ୍ଟ୍ର-ରାଷ୍ଟ୍ର ମଧ୍ୟରେ ଯୁଦ୍ଧ, ବିଶ୍ୱିକ ତାପମାତ୍ରାକୁ ଆହୁରି ପ୍ରଜ୍ୱଳିତ କରିବା ଖୋରାକ୍ ଯୋଗାଇଛି ବୋଲି କହିଲେ ଭୁଲ ହୋଇନପାରେ । ତେଣୁ ବେଳକୁ ସାବଧାନ ନହେଲେ, ତାପମାତ୍ରା ବୃଦ୍ଧି ମୁକାବିଲା ପାଇଁ ଯୋଜନା ନକଲେ, ଧୂସ ହି ସାର ହେବ ।

କାଳର ଗତି ରାଜା ରଜ୍ଜ

ଉତ୍କଳାନନ୍ଦ ଅଜୟ କୁମାର ବେହେରା

ଏକପକ୍ଷରେ ବା ରାଶିରେ ବୃହସ୍ପତି ହାରାହାରୀ ୧ ବର୍ଷ ରହନ୍ତି, ରାହୁ କେତୁ ପ୍ରାୟ ଦେବ ବର୍ଷ କରି ପରସ୍ପର ଠାରୁ ୬ ରାଶି ଦୂରରେ ରହନ୍ତି, ଶନି ପ୍ରାୟ ଅଦେବ ବର୍ଷ ରହନ୍ତି, ରବି ଏକ ବର୍ଷରେ ୧୨ ଘର ଚନ୍ଦ୍ର ଏକମାସରେ ୧୨ ଘର ଗତି କରନ୍ତି ରବିଙ୍କ ପାଖ ଦୁଧ ଶୁକ୍ଳ ନକ୍ଷାତ୍ରପୁରୁଷ ଏମାନେ ରବି ଆର ବା ପଛ ବା ରବି ସହ ଅନେକବେଳେ ରହନ୍ତି, ମଙ୍ଗଳ ହାରାହାରୀ ତିନିପକ୍ଷରେ ଏକ ଘର ଅଧିକାରୀରେ ୩୦ ଅଂଶ ଗତି କରନ୍ତି । ଏକ ପରି ମୋଡ଼ାମୋଡ଼ି ଧାରାରେ ସମୟକୁ ଜଳନା କରିବା କୋଟିଷା ମାନଙ୍କର ଏକ ଧାରା । ଆକାଶର ଗ୍ରହ ମାନଙ୍କର ଗତିକୁ ଏକ ସ୍ଥିର ନିୟମରେ ଧାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ଅନେକ ପୂର୍ବେ ସୃଷ୍ଟିର ଆଦ୍ୟ ଦିନର ସ୍ଥିର କରି ସବୁଗ୍ରହଙ୍କର ଦୌଡ଼ ରାଶିଚକ୍ରର ଶୁନ ଅଂଶରୁ ଆରମ୍ଭ କରାଯାଇଛି, ସମସ୍ତ ଗ୍ରହଙ୍କ ଗତିବେଗ ତାହା ବି ଧାର୍ଯ୍ୟ ରଖାଯାଇଛି ଏହା କାହାସହ କାହାର ସମାନ ନୁହେଁ ଫଳରେ ଅନେକ ସଂସ୍କାର ଯୋଡ଼ିବା ଦରକାର ପଡ଼ିଥାଏ ଏ ପାଇଁ ଛେକ ରହୁଛି । ସବୁବେଳେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ସଂଖ୍ୟା ସହ ଦଶମିକ ବିନ୍ଦୁ ପରି ଆଉକିଛି ଅଙ୍କ କେତେ ସ୍ଥାନ ଯାଏରହି ତାହା ଅନେକ ବର୍ଷ ପରେ ପୁଣି ଏକ ପୂର୍ଣ୍ଣ ସଂଖ୍ୟା ହୁଏ ଏହାର ଗଣତିକ ସଂସ୍କାର ଯେପରି ବର୍ଷକ ୩୬୫ ଦିନ ଧରାଗଲେବି ଏହା ୪ ବର୍ଷରେ ଏକ ଦିନ ବଡ଼ି ୩୬୬ ଦିନ ଗଣା ହେଉଛି, ଏହା ରାଶିଚକ୍ରରେ ରବି ଆବର୍ତ୍ତନ ଧରିଲେ ବି ପ୍ରକୃତରେ ଏହା ପୃଥିବୀର ବାର୍ଷିକ ଗତି ରବିଠାରୁ ୬ ରାଶି (୧୮୦ ଅଂଶ) ଯୋଗକଲେ ପୃଥିବୀ କେଉଁ ରାଶିରେ ଅଛନ୍ତି ଧରାପଡ଼େ । ଏପିତିକା ସବୁ ଗ୍ରହଙ୍କ ପରିକ୍ରମାରେ ଗଣିତିକ ସଂସ୍କାର ଅଛି ଓ ସବୁରେ ଦଶମିକ ବିନ୍ଦୁ ଯେତେବେଳେ ଏକ ସମୟରେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ସଂଖ୍ୟା ଆସୁଛି ତାକୁ ଗଣିତବିତମାନେ ଯୁଗାଦି ଧରିଛନ୍ତି । ବର୍ତ୍ତମାନ ଗ୍ରହସ୍ଥିତି ରୂପ ଗ୍ରହରେ ମିଥୁନ, ବାୟୁ ରାଶିରେ ଶୁକ୍ର ସମସ୍ତଙ୍କ ରାହୁ, ଶନି ଗୁହ କୁମ୍ଭ ଶୁକ୍ର ସମସ୍ତ । ପରସ୍ପର ବିପରୀତ ଗ୍ରହ ଏପରି ରହି

ପବିତ୍ର ବ୍ରାହ୍ମଣ ରାଶି ମାନରେ ଶୁକ୍ର ଗ୍ରହ ଶନି ଏଣେ ଉକ୍ର କ୍ରମ କେତୁ ଅଗ୍ରା ବା କ୍ଷତ୍ରୀୟ ରାଶିରେ ଦୂରିତ କ୍ରିୟାକାରୀ, ଶୁକ୍ରମାନେ ଯେତେବେଳେ ପ୍ରବଳ ହେବେ ସେତେବେଳେ ମହାଗୋଳ ଲାଗିବ ହିଁ ଲାଗିବ, କାରଣ ସଂସ୍କାରରେ ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ସେବକ ଶୁକ୍ର, ଜଙ୍ଗଲରେ ହରିଣ ସଂଖ୍ୟା ଅଧିକ ଦୃଶ୍ୟହାରୀମାନେ ଆହାର ଅନୁଷ୍ଠାନ କାଳରେ ଏକ ଲୋଭାଶକ୍ତି ବିଷାରେ ପାଖ ଦୃଶ୍ୟହାରୀ ସହ ଲଡ଼ା ଲଡ଼ି ହୁଅନ୍ତି, ଏହି ପରିବେଶ ସଂସ୍କାରରେ ଏବେ ସେବକମାନେ ନିଜେ ବାହାଘରୀ ହାସଲ ପାଇଁ ନିଜ ଧନ ନୁହେଁ ରାଜଧାନ (ଗଣତନ୍ତ୍ରରେ ପ୍ରଜାତନ୍ତ୍ର ଧନ)ର ଦୁରୁପଯୋଗ କରିବା ଦେଖାଯାଇଛି । ବୃହସ୍ପତି ଶିଖା ବିଭାଗର ମାଲିକ ଅଛନ୍ତି ବିଦ୍ୟାର୍ଥୀ ରୂପକ ଘରେ ତାଙ୍କ ଉପରେ ରାହୁଙ୍କ ଆଗରୁ ୯ ଘର ପରେ ବୃହସ୍ପତି ଶିଖା ବିଭାଗରେ ହଜିତଳ ସୃଷ୍ଟି ଏହି ଗ୍ରହ ସଯୋଗ କରାଉଛି । ରାହୁ କାଳ ଅସାଧୁର ବା ମହା ଅକଗର ସର୍ପ, ତାର ମୁଖ ପଟେବେଳ ସବୁଗ୍ରହ ଯଦି କେତୁ ମଧ୍ୟରେ ଆସିଯିବେ ତେବେ ଅନ୍ତତଃ ୫/୬ ମାସ ଦାରୁଣ ସମୟ ସର୍ପି ମୁଖରେ ବିଷ, ଏ ବସନ୍ତ ସମୟ ଭୋଗ ପୃଥିବୀ ପାଇଁ ଭାଷଣ ଭୟାନକ ହୋଇପାରେ । ଯେତେବେଳେ ଅସାଧୁର ହାବୁଡ଼ରେ ଗୋପାଳ ବାଳକମାନେ ପଡ଼ିଥିଲେ ଗୋପାଳକବଳୁକ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ରକ୍ଷା କରିଥିଲେ, ଏତ ଆମ ମାନଙ୍କ ରକ୍ଷା କର୍ତ୍ତା ଏ ସମୟରେ ଠାକୁର ଜଗନ୍ନାଥ, ଏହାଙ୍କ ଉପସନା ରୁଦ୍ର ସମସ୍ତ ସମୟ କଳ ଏକ ମନରେ ନକଲେ ଏ କାଳ ସର୍ବ ଗିଳି ଦେବ । ଏହା ଆଗାମୀ ଛଅ ମାସ ଦୋଳ ପୂର୍ଣ୍ଣିମାକୁ ଜୋର ଅନୁରବଳୁ ଆସିଯିବ । ରାଜଶକ୍ତି ମଧ୍ୟରେ ଲଡ଼ା ଲଡ଼ି କେବେ ବି ପ୍ରଜାତନ୍ତ୍ର ମଙ୍ଗଳ ନୁହେଁ କି ମାୟା କରି ରାଜପଦକୁ ଆସିବା କାହାରି ମଙ୍ଗଳ ନୁହେଁ । ସମୟ ହିଁ ସବୁ କରାଉଛି, ଉପତୋକ୍ତା ଆମ ଜନତା ।

ସମ୍ପାଦକ 'ନିୟତି' ଅରୁଣୋଦୟ ନଗର, କଟକ, ଦୂରଭାଷ : ୯୪୩୭୧୦୩୧ ୯୨୫୩

ମା'ର ସ୍ନେହ : ନାରୀର ସଂସାର ଅସାର

ଡଃ.ଅରୁଣତୀ ଦେବୀ

ଯାହାର ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱ ନିଷ୍ପେଷିତ ହୋଇଯାଏ ସ୍ୱାର୍ଥପର ଏକ ସମାଜର ନାଲି ଆଖି ନିକଟରେ । ଯିଏ ଦେଖାକରି ମଧ୍ୟ ପାରେନାହିଁ ନିଜର ଆତ୍ମାକୁ ଚଳିତ ବ୍ୟକ୍ତି କରି; ସେ ନାରୀ । ସାରା ଜୀବନ ଯିଏ ଧୂପକାଠିଟିଏ ଭିତ୍ତି ତ୍ୟାଗର ସୁରକ୍ଷିତ ଧୂମ ବିତରଣରେ ସମଗ୍ର ପରିବେଶକୁ ବାସ୍ତବରେ ଭରିଦିଏ । ଆଜିକି ପରିବର୍ତ୍ତିତ ସମାଜ ଯାହାକୁ କରିଚାଲିଛି ଅବହେଳିତ, ଲାଜିତ, ପଦାକୁ ପାଦ କାଟିଲେ, ହତ୍ୟା, ଲୁଣ୍ଠନ, ଦୁଷ୍ଟମୀ । ଖବରକାଗଜର ପୃଷ୍ଠା ଲେଉଟେଲେ ଯୌତୁକ ଜନିତ ବଧୂ ହତ୍ୟା, କନ୍ୟା ଭୁଣ୍ଡ ହତ୍ୟା ଅଥବା ପ୍ରତାରିତ ପ୍ରେମିକର ବିଶ୍ୱାସପାତକତା । ପୁରୁଷ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ସମାଜ ମାନେନା ତାର ମହାନତା । ସମାଜରେ ନିଜ ସ୍ଥିତିକୁ ସୂଚେଇ ଦେବାକୁ, ନିଜର ସମ୍ମାନକରଣ ସ୍ଥାନଟିଏ ଥିଲା, ଅଛି, ରହିବ ବୋଲି ଜଣାଇବାକୁ ଆଜି ପାଳିତ ହୁଏ ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ ମହିଳା ଦିବସ । ଯେଉଁଠାରେ ନାରୀମାନଙ୍କୁ ପୂଜା କରାଯାଏ, ସେଠାରେ ଦେବତାମାନେ ବିତରଣ କରନ୍ତି । ନାରୀର ଅସମ୍ମାନ ସମଗ୍ର ଧରିତ୍ରୀର ଅସମ୍ମାନ । ନାରୀ ବିନା ସୃଷ୍ଟି ଯେ ଅସମ୍ଭବ । ସ୍ୱାମୀ-ସ୍ତ୍ରୀ, ନାରୀ-ପୁରୁଷ ଗୋଟିଏ ମୁଦ୍ରାର ଦୁଇଟି ପାର୍ଶ୍ୱ । ଏକ ବିନା ଆରେକ ସ୍ଥିତି ନାହିଁ, ପ୍ରଗତି ଆସିବ କୁହାଯାଏ ? ସ୍ୱାମୀ ସାମ୍ରାଜ୍ୟ, ସ୍ତ୍ରୀ ରାଜ୍ୟ, ସ୍ତ୍ରୀ ପୁଅବୀ । ଏକଥା ଭୁଲିଯାଇଛି ହୁଏତ ସମାଜ । ନାରୀକୁ କେବଳ ଶଯ୍ୟା ସଙ୍ଗୀନ, କ୍ଳାତାନ୍ତକ କରି ରଖିବାର ଲାଳସା ତାର ପ୍ରଗତି ପଥରେ

ବାଧକ ହେଉଛି । ଏହି ନାରୀ ଦୁର୍ବଳା ନୁହେଁ । କନ୍ୟା, ଭଗିନୀ, କାୟା, ଜନନୀ ଭୂମିକାରେ ସେ ଯେତିକି ମହାନତା ମାହେଶ୍ୱରୀ ସାଜିପାରେ; ଅନ୍ୟାୟ, ଅନୀତି ଓ ଭ୍ରଷ୍ଟାଚାର ବିରୁଦ୍ଧରେ ମଧ୍ୟ ସେତିକି ଦୃଢ଼ିମାନା ମହାକାଳି, ମହିଷାମର୍ଦିନୀଙ୍କର ବିଷମର ରୂପ ଧାରଣ କରିପାରେ । ଆଜିର ମହିଳା ଦିବସ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ମନେପଡ଼ିଯାଉଛି ପୁରାଣର ଏକ ସୁରଣୀୟ ଘଟଣାଟି । ମାଆ ଥା ସନ୍ତାନଟି ପାଇଁ କେତେ ତ୍ୟାଗ ଓ ତୀକ୍ଷ୍ଣତା କରିପାରେ ଏହା ହିଁ ଏହି ଆଲୋଚନାର ଉପଲକ୍ଷ । ଦିନେ ଆଶ୍ରମରେ ଶିଷ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଗୁରୁ ବୁଝାଉଥିଲେ ପିତା-ମାତାଙ୍କ ମହାନତା କେତେ । ସନ୍ତାନ ପ୍ରତି ମା'ର ନିଃସର୍ଭ କ୍ରେମ ଅନ୍ୟ କେଉଁଠି ଦେଖିବାକୁ ମିଳେନା । ଶିଷ୍ୟଗଣଙ୍କ ଉତ୍କଳ ନୟନକୁ ଦେଖି ଏହି ଅବସରରେ ଗୁରୁ ଏକ ସତ୍ୟ ଘଟଣାର ଅବତାରଣା କରିବାକୁ ଯାଇ କହିଚାଲିଲେ ଛୋଟ ସହରରେ ଏକ ଦମ୍ପତି ରହୁଥିଲେ । ସେମାନଙ୍କର ଏକମାତ୍ର ପୁଅଟି ତୃତୀୟ ଶ୍ରେଣୀରେ ପାଠ ପଢୁଥାଏ । ବାପାଙ୍କ ଆକର୍ଷକ ମୃତ୍ୟୁ ହୋଇଗଲା । ଆର୍ଥିକ ଅବସ୍ଥା ଭଲ ନଥାଏ । ପୁଅର ସ୍କୁଲ ହଷ୍ଟେଲରେ ମା' ଯୋଷେଇ କରି କିଛି ରୋଜଗାର କରୁଥିଲେ ଏବଂ ପିଲାଟିକୁ ପାଠ ପଢ଼ାଉଥିଲେ । ପୁଅଟି ଭଲ ପାଠ ପଢୁଥାଏ । ଦିନେ ପୁଅର ଜଣେ ସାଙ୍ଗ ଥିଲା କରି କହିଲା ଏଃ, ତୋ ମା କାଣା । ଅର୍ଥାତ୍ ମା'ର

ଗୋଟିଏ ଆଖି ନାହିଁ । ପୁଅକୁ ଖରାପ ଲାଗିଲା । ଏପିତି ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ସମୟରେ ସେ ମତବ୍ୟ ଶୁଣିଲା ଯେ ତାର ପରିତ୍ୟକ୍ତ ହେଉଛି କାଣା ରୋଷେଇକ ପୁଅ ବୋଲି । ସେ ମନେ ମନେ ସ୍ଥିର କଲା ସହର ଛାଡ଼ି ବହୁ ଦୂରକୁ ଚାଲିଯିବ । ମା'ର ପରିତ୍ୟକ୍ତ ଠାରୁ ଦୂରରେ ଯିବ । ଭଲ ପାଠ ପଢୁଥିଲା, ବଡ଼ ସହରକୁ ଚାଲିଗଲା । ମା'ପାଖକୁ ଫେରିଲାଦି, ଭାବିଲା ମା' ତା ପାଇଁ ଅଭିଶାପ । ପୁଅଠୁ ଅଲଗା ରହିବାର କଷ୍ଟ ସହି ମା' ଗାଁରେ ପଡ଼ି ରହିଲା । ପୁଅ ବଡ଼ ଅଫିସର, ବାହାସାହା ହୋଇ ସହରରେ ରହୁଛି । ଦିନେ ମା'ର ଛଣା ହେଲା ପୁଅ-ବୋହୂ, ନାତି-ନାତୁଣୀକୁ ଟିକିଏ ଦେଖିଲା । ପତାରି ପତାରି ଗଲା । ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଘର ବାହାରେ ଠିଆ ହୋଇ ଦେଖିଲା । କିନ୍ତୁ ପୁଅ ଯେତେବେଳେ ମା'କୁ ଦେଖିଲା ଗାଳି କରି ତଡ଼ିଦେଲା । କହିଲା କାଣା ମା'ର ପୁଅ ବୋଲି ମୋତେ ଲାଜ ଲାଗୁଛି । ଏ ଭିତରେ କିଛି ମାସ ଚାଲିଗଲା । କ'ଣ ସରକାରୀ କାମରେ ପୁଅ ସେଇ ଗାଁକୁ ଆସିଥାଏ । କ'ଣ ମନ ହେଲା କେଜାଣି ଭାବିଲା ଜନ୍ମସ୍ଥାନ ଟିକିଏ ଦେଖିଯିବି । ଘରେ ପହଞ୍ଚିଲା ବେଳକୁ ଜାଣିବାକୁ ପାଇଲା ମାସକ ଆଗରୁ ମା' ମରିଯାଇଛି । ପଡ଼ୋଶୀ ମହିଳା ପୁଅ ନାଁରେ ଲେଖାଥିବା ଚିଠିଟିଏ ଆଣି ଦେଲେ । ସେଥିରେ ଲେଖାଥିଲା - ପୁଅ, ତୁ ଖୁସିରେ ଅଛୁ ଜାଣିଲି, ଯାହାହେଉ ତୋ କଟିଆରେ ମୁଁ ଦୁନିଆକୁ ଦେଖାଯିବ ସେଥିଲାଗି ମୋ ଆଖି କାଟି ଗୋ ଆଖିରେ ତାହାର ଲଗାଇଥିଲେ । ମୋର ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟ ଯେ ତୋ ସହିତ ଆଉ ଭେଟ ହୋଇପାରିଲା ନାହିଁ । ବିଶ୍ୱ ମହିଳା ଦିବସ ଅବସରରେ ନାରୀ ସମ୍ମାନକରଣକୁ ସମ୍ମାନ ଓ ନିଜ ମାଆ ମାନଙ୍କ ପ୍ରତି କର୍ତ୍ତବ୍ୟର ଦିଗଟିକୁ ଅନୁଚିନ୍ତନକଲେ ଏହି ଦିବସର ଅନ୍ତର୍ନିହିତ ତାତ୍ପର୍ଯ୍ୟର ଗୁରୁତ୍ୱ ରହିବ ।

ନିର୍ଦ୍ଦେଶିକା ଓ ସମ୍ପାଦିକା, ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ଅଣୋଲନୀୟତା ନିରୋଧ ଆନ୍ଦୋଳନ, କଟକ, ଦୂରଭାଷ : ୯୪୩୭୧୦୩୧ ୯୨୫୩

କାମ, କୋଧ, ଅହଂକାର, ଅସତ୍ୟ ଓ ଅଧର୍ମର ବିନାଶର ତିଥି ହିଁ ପଞ୍ଚୁଦୋଳ

ପ୍ରଫେସର ଭାବୁର ଉମେଶ ଚନ୍ଦ୍ର ପାତ୍ର

ଶ୍ରୀପଞ୍ଚମୀ ଅବସରରେ ହିଁ ପ୍ରେମର ପ୍ରତୀକ ଅବିର ଖେଳର ଆୟତନ ହୋଇଥାଏ । ଏହି ପର୍ବର ଅଧିକ ତିଥି ହେଉଛି ପଞ୍ଚୁଦୋଳ । ଦୋଳ ପୂର୍ଣ୍ଣିମାରୁ ପାଞ୍ଚଦିନ ପରେ ହିଁ ଏହି ତିଥି ପଡ଼ିଥାଏ । ଦୋଳପୂର୍ଣ୍ଣିମାର ପାଞ୍ଚଦିନ ପରେ ଏହି ତିଥି ପଢ଼ାଯିବାରୁ ଏହାକୁ ପଞ୍ଚୁଦୋଳ କୁହନ୍ତି । ଏହି ତିଥିକୁ ନେଇ ପୌରାଣିକ କଥାବସ୍ତୁ ସେପରି କିଛି ନାହିଁ; ତଥାପି ଓଡ଼ିଶାର ଜନଜୀବନରେ ଏହି ପର୍ବ ଦେଶ ପ୍ରଭାବ ବିସାର କରିଛି । କେବଳ ଓଡ଼ିଶା ନୁହେଁ ସମଗ୍ର ଭାରତ ଏପରିକି ସାରା ବିଶ୍ୱରେ ପ୍ରଭୁ ରାଧାକୃଷ୍ଣଙ୍କ ସ୍ମରଣ ଲାଳା ପ୍ରଚଳିତ ଅଛି । ରୂପ ଓ ରସର ଏହା ଅର୍ପଣ କାଳ । ସମଗ୍ର ମାନବୀୟ ଚିନ୍ତାଚେତନାକୁ ଗଭୀର ଭାବରେ ପ୍ରଭାବିତ କରିଛି । ହୋଲି ବା ଦୋଳ ଉତ୍ସବ ହେଉଛି ବିଭିନ୍ନ ପର୍ବ । ଅଜ୍ଞାନ ଅଧିକାରକୁ ଦୂରରେ ଆଲୋକ ଓ ଆନନ୍ଦକୁ ଆହୁାନ କରିବା ହେଉଛି ଏ ପର୍ବର ମୁଖ୍ୟ ଆଧାର । ଏହି ପର୍ବ ଉତ୍ତର ପାଳକୁରୀ କ୍ଷେତ୍ରରାଶି ପୂର୍ଣ୍ଣିମା ତିଥିରେ ହିଁ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଥାଏ । ପାଳକୁରୀ ପୂର୍ଣ୍ଣିମାର ପୂର୍ବରାତ୍ରିରେ ମୋଡ଼ାସୁର ଏବଂ ହୋଲିକା ରକ୍ଷସକୁ ବଧ କରି ସେମାନଙ୍କ ମର ଦେହକୁ ନିର୍ଝରେ ଭସ୍ମ କରିବା ପାଇଁ ଅଗ୍ନିଉତ୍ସବର ଆୟୋଜନ କରିଥିଲେ । ଏହି ଅଗ୍ନି ଚକ୍ରପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରଦକ୍ଷଣ କରି ବ୍ରଜବାସୀଣୀ ଆନନ୍ଦରେ ବିଭୋର ହୋଇ ଅଧିକ ଖେଳରେ ମଗ୍ନ ହୋଇଥିଲେ । ଶତ୍ରୁ ନିପାତର ଆନନ୍ଦରେ ପଞ୍ଚଦିନ ବ୍ୟାପି ଏହି ପର୍ବ ପାଳନ କରିଥିଲେ । ବାଳୁକ କୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ଦେଲିକ ବସାଇ ଦେଇ ଉତ୍ସବ ବନାସିଥିଲେ । ପ୍ରେମାତ୍ମୀ ରାଧା ବିଦୁରଙ୍କ ଅଧିନ ଧରିଗୋପ ଗୋପାଳଙ୍କ ସହ ଦିନ ଆନନ୍ଦରେ ବିଭୋର ହୋଇ ଉଠିଥିଲେ । ଏହି ଗୌରବ ମହାଆନନ୍ଦର ସୂଚକ ସମଗ୍ର ବିଶ୍ୱ ମାନବଙ୍କ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚାଇବା ପାଇଁ ହିଁ ଦୋଳ ଉତ୍ସବର ସୃଷ୍ଟି ।

ତମ ପ୍ରେମାତ୍ମୀ ଶ୍ରୀ ଠାକୁର ଅନୁକରନ୍ତୁ ଅଫତ ଭବନମୟ ଓ ଆନନ୍ଦିତ ସ୍ୱରରେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ରାଧାକାଳୀ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କଲେ । ଶ୍ରୀପଦ ଭାବନରେ ବର୍ଷିତ ଅଛି - ଏକ କୋଷ୍ଠାଦିତ ଶରଦ ଋତୁରେ ପ୍ରଭୁ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କୁ କେନ୍ଦ୍ର କରି ଗୋପାଳୀନେ ଆନନ୍ଦରେ ନୃତ୍ୟ କରୁଥିଲେ । ଏହି ନୃତ୍ୟାଳୀନା କେବଳ ଆକର୍ଷକ ଅର୍ଥରେ, ଏକ ବିଶେଷ ସ୍ତ୍ରୀରେ ବା ବିଶେଷ ସମୟରେ ଯେ ସଂଗଠିତ ତାହା ନୁହେଁ । ଏହି ନୃତ୍ୟ ଚିତ୍ରଣ । ଏହାକୁ କୁହାଯାଏ ଜୀବନର ଛନ୍ଦିତ ଚଳନ, ଯାହାର ତଳ କେବେ ଭଙ୍ଗ ହୁଏନାହିଁ । ଅନ୍ୟ ଅର୍ଥରେ ଏହିପରି ଚଳନରେ ଯିଏ ଚଳେ ତାର କେବେ ବେତଳରେ ଗୋଡ଼ପଡ଼େନାହିଁ । ଜୀବନ ଯେତେବେଳେ ଜ୍ୟେଷ୍ଠଙ୍କୁ (ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ) ପ୍ରିଅନୁରକ୍ତବ୍ୟ ହୋଇ ଉଠେ ଓ ପ୍ରଭୁଙ୍କର ଅଧିକ ଚଳନରେ ଚଳେ, ସେତେବେଳେ ଆଉ ଗୁଣି ଅସହେନାହିଁ । ରାଧାକାଳୀ ହେଉଛି ଏହାର ଛନ୍ଦିତ । ଜୀବନକୁ ଯଦି ଏହି ଭାବରେ କୁଳମାଲିକକୁ କେନ୍ଦ୍ର କରି ପ୍ରକାଶ ଚଳନରେ ଚଳନ୍ତି ତେବେ ଆଉ ବିଚଳନ୍ତ ହେବାର ସମ୍ଭାବନା ନଥାଏ । ଏହି କେନ୍ଦ୍ରିତ ଅବର୍ତ୍ତନ ସୃଷ୍ଟି ସ୍ତ୍ରୀମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଯେଉଁଠାରେ ଏକ ସଂଗ୍ର ଭିତରେ ମଧ୍ୟ ନିହିତ ଅଛି । ସେଠାରେ ମଧ୍ୟ ଏକ ପ୍ରେମକୁ କେନ୍ଦ୍ର କରି ଚଳିଛି ଉତ୍କଳଚଳନର ଅଧିକାର । ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଠାକୁର କଥା ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଦିନେ କହିଲେ - ଭଗବାନ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କର ରାଧାକାଳୀ ଏହି ସଂଗ୍ର ଭିତରେ ନିତ୍ୟ ଚଳିଥାନ୍ତା ଅଧିକାର । ଏକ ସଂଗ୍ର କେନ୍ଦ୍ରିତ ଅବର୍ତ୍ତନ ଯେଉଁଠାରେ ସେହି ସଂଗ୍ର ଧରି ରଖିବାର ସାଧ୍ୟତା କରେ, ଭାବିଯିବାକୁ ଦିଏ ନାହିଁ, ସେହିପରି ଜୀବନକୁ ସୁସଂଗ୍ର ଓ ସୁସଂଗ୍ର କରି ରଖିବାକୁ ହେଲେ ଆବଶ୍ୟକ ଜୀବନର କୁଳମାଲିକ ବା ଜ୍ୟେଷ୍ଠଙ୍କୁ ପ୍ରିଅନୁ ଅନୁରକ୍ତବ୍ୟ ହେଉଛି ଅନୁରକ୍ତ । ଏହି ଚଳନରେ ହିଁ ଜୀବି ଉଠେ ବାନ୍ଧିବ, ଜୀବନ ହୁଏ ଆନନ୍ଦମୟ ଓ ସେହି ଦିବ୍ୟ ଚଳନର ଯୋଗଦ ହିଁ ରାଧାକାଳୀ । ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କର ଲାଳାକାଳୀରେ ଏକ ବିଶେଷ ଅଂଶ ଘଟେ ବୁଦ୍ଧବନରେ । ସେଠାରେ ସେ ବହୁ ଅନୁର ମାନଙ୍କର ନିଧନ କରି ବହୁ ଶରଣାଗତକୁ ରକ୍ଷା କରିଛନ୍ତି । ଏହି ବୁଦ୍ଧବନ ହେଉଛି ଏକ ସ୍ତ୍ରୀର ନାମ । ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ବୁଦ୍ଧବନକୁ ଏତ ଭଲପାନ୍ତି ଯେ ସେ ବୁଦ୍ଧବନ ପରିତ୍ୟାଗ କରି ଅନ୍ୟତ୍ର ଯିବାକୁ ଚାହଁନ୍ତି ନାହିଁ - ବୁଦ୍ଧବନ ପରିତ୍ୟାଗ ପାଦମେଳ ନ ଚାହଁନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ବୁଦ୍ଧବନ ବାଲ୍ୟାଳୀ ପରେ ମଧ୍ୟ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଲାଳା କରନ୍ତି ମଧୁରା, ହସିନୀପୁର ଓ ଦୁରଗାରେ । ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଦୟାଳୁ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଠାକୁର କହିଛନ୍ତି - ବୁଦ୍ଧବନ ଶବ୍ଦ ଭିତରେ ଅଛି ବୁଦ୍ଧ ଓ ଅବନୀ । ବୁଦ୍ଧ ମନେ ସମୁଦ୍ର - ବିଶ୍ୱକରଣର ସୂଚକ । ଅବନୀ ଅର୍ଥରେ ଅବଧୂ ଠାକୁରମାନେ ରକ୍ଷା କରିବା । ତେଣୁ ବୁଦ୍ଧବନ ଶବ୍ଦର ଅର୍ଥ ହେଉଛି ବିଶ୍ୱ ଦୁନିଆ ପ୍ରତି ବସ୍ତୁ ଯେଉଁଠାରେ ସୁରକ୍ଷିତ ରହିଛି । ପ୍ରଭୁକୃଷ୍ଣଙ୍କ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କର ନିଦିପୁତ୍ର ହେଲେ ଜୀବନପାଳନୀ । ଏହି ପ୍ରକ୍ରିୟା ଯେଉଁଠାରେ ପାଳନ କରି ଚଳନ୍ତି ସେମାନେ ଦୁଃଖ ଓ ସହସ୍ର ସହସ୍ର ଆପଦ ବିପଦ ମଧ୍ୟରୁ ରକ୍ଷା ପାଆନ୍ତି । ତେଣୁ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କର ଅନୁଶାସନ ହୋଇ ବୁଦ୍ଧବନ ।

ଏହି ପର୍ବଦୀର୍ଘପାଞ୍ଚ ଦିନ ବ୍ୟାପି ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୁଏ । ଏହାକୁ ପଞ୍ଚୁଦୋଳ କୁହନ୍ତି । ପଞ୍ଚୁ ଦଶମୀ ତିଥିରେ ପ୍ରଭୁ ରାଧାକୃଷ୍ଣଙ୍କ ସ୍ମରଣ ପ୍ରତିମା ବିନାମନେ ବସି ଚେତନା ଭୋଗ ବା ପଞ୍ଚୁଦୋଳ କହିଲେ ପଞ୍ଚୁ ଶତ୍ରୁର ବିଦାୟ ଅର୍ଥକାମ, କୋଧ, ଅହଂକାର, କୋପ, କ୍ରୋଧ, ଅଧିକାର, କୋପ, ଦୂରଭାଷ : ୯୪୩୭୧୦୩୧ ୯୨୫୩

ଅସତ୍ୟ ଓ ଅଧର୍ମର ବିନାଶର ତିଥି ହିଁ ପଞ୍ଚୁଦୋଳ । ପ୍ରତିଟି ମଣିଷ ଏକ ମହାଶତ୍ରୁର ବିନାଶ ପାଇଁ ସତ୍ୟ ଧର୍ମର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପାଇଁ ନିଜକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେବା ଦରକାର । ପ୍ରଭୁ ରାଧାକୃଷ୍ଣ ଦୋଳ ଦେବରେ ବସି ଶୁଣିବା ବେଳେ ଏକ ମହାନ ଅଧର୍ମ ବାଣୀ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । କାଳିକା ନିଜକୁ ଅନୁକରନ୍ତୁ ହେଉ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କୁ କେନ୍ଦ୍ର କରି ଗୋପାଳୀନେ ଆନନ୍ଦରେ ନୃତ୍ୟ କରନ୍ତୁ । ପଞ୍ଚୁଦୋଳ ପଞ୍ଚୁ ମହାଶତ୍ରୁର ବିନାଶର ତିଥି । ବିପତନାମା ମନୁଷ୍ୟକୁ ସଦୃଶିତ ଦେଇ ମହାସତ୍ୟର ବିନାଶନ ବାନ୍ଧି ।

ପ୍ରତିରାଜିକ ଓ ଅବସରପ୍ରାପ୍ତ ପ୍ରଫେସର, ହେପାଟୋଲୋଜି ବିଭାଗ, ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ଭଞ୍ଜ ମେଡିକାଲ କଲେଜ, କଟକ, ଦୂରଭାଷ : ୯୪୩୭୧୦୩୧ ୯୨୫୩

